

• предметна децентралізація – професійне самоврядування як система управлінських взаємовідносин між усіма представниками певної професії, що реалізується визначеною законом представницькою організацією, яка перебуває під наглядом органів державної влади [1].

Є. Рушковський, польський професор, виділяє наступні системоутворюючі компоненти територіальної децентралізації:

1. Децентралізація політична – відповідний устрій, який визначає правовий статус органів місцевого самоврядування та походить від специфічного способу формування цих органів.

2. Децентралізація адміністративна – наявність у органів місцевого самоврядування певних завдань, функцій, виконання яких спрямовано на задоволення суспільних потреб в межах відповідної території.

3. Децентралізація фінансова передбачає наявність фінансових засобів і означає здійснення правоустановчих дій щодо володіння, користування і розпорядження фінансовими ресурсами, які перебувають у власності громад [3].

Нині зростає роль освіти і в житті індивіда і в житті всього суспільства. В Україні на даний момент відбувається децентралізація влади, що передбачає передачу більших повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад, що має великий вплив і на сферу освіти.

До об'єднання громад управлінням освітою в селах і селищах займались відділи освіти районних державних адміністрацій, які є елементами вертикалі державної виконавчої влади. Функції виконавчих органів сільських та селищних рад у сфері освіти були мінімальними та полягали в реалізації другорядних завдань для забезпечення шкіл .

Література

1. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е. та ін.; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні. DESPRO. Київ: ТОВ «Софія». 2012. 128 с.
2. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. – К., 2017. – 128 с.
3. Finanse publiczne a prawo finansowe. Wyd. 2 / С. Kosikowski, Е. Ruśkowski (red.). – Warszawa: Dom wydawniczy ABC, 2006. – S. 163.

УДК 316.624.2

ОРОС О.Б, ДОБРА К.Ю.
Мукачівський державний університет

АГРЕСИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Сьогодні проблема відхилень у поведінці набула особливої гостроти в нашій країні, де всі сфери суспільного життя зазнають серйозних змін, відбувається девальвація колишніх норм поведінки. Суперечності між

очікуваним і реальним підвищують напруженість в суспільстві і готовність людини змінити модель своєї поведінки, вийти за межі норм, що склалися.

На сьогоднішній день у середовищі неповнолітніх, усе частіше спостерігаються такі ознаки деморалізації як пияцтво; наркоманія; токсикоманія; бездоглядність; бродяжництво; жебрацтво; проституція; ріст різних неформальних груп; які перетворюються в асоціально-кримінальні співтовариства. Усе це не могло не позначитись на рості правопорушень і злочинів у середовищі підлітків.

Під девіантною поведінкою слід розуміти систему вчинків, які відхиляються від прийнятих у суспільстві правових і моральних норм, які проявляються у вигляді незбалансованості психічних процесів, неадаптивності, порушенні процесу самоактуалізації, в ухиленні від морального контролю за власною поведінкою .

Поведінка, що відповідає вимогам норми і нею врегульована, називається нормативною. Основне значення нормативної поведінки полягає в упорядкуванні й організації людської активності, у використанні в суспільних взаємовідносинах людей найбільш раціональних методів і засобів. Виступаючи як механізми соціальної регуляції поведінки, соціальні норми пов'язують усі прояви особистості, її поведінку з важливими інститутами сучасного суспільства, його структурою і вимогами.

Поведінка, що відхиляється від моральних норм людського життя проявляється в різних формах соціальної патології - пияцтво, наркоманія, крадіжки. Зв'язок між цими видами поведінки полягає в тому, що здійсненню злочинів передують аморальна поведінка. Якими б різними не були форми девіантної поведінки, по ствердженню І.С.Кона, вони взаємопов'язані. Пияцтво, вживання наркотиків, агресивність і протиправна поведінка створюють єдиний блок, так що залучення підлітка в один вид девіантних дій підвищує вірогідність його втягнення також і в інший. [1].

Багато з соціальних вчених вважають, що більшість агресивних дій вмотивовано не тільки бажанням завдати шкоди жертві агресії. В основному погоджуючись з тим, що агресори діють обачно, раціонально, прихильники даного підходу стверджують, що нападники мають і інші цілі, які можуть бути для них важливішими, ніж бажання завдати шкоди своїм жертвам: бажання впливати на ситуацію, здійснювати владу над іншою особою або сформувати сприятливу (бажану) ідентичність. Зрозуміло, іноді поведінка визначається одночасною дією різних факторів. Агресори можуть прагнути досягти свого або затвердити свою владу з тим, щоб підвищити почуття власної цінності.

А.В. Петровський у концепції персоналізації особистості розглядає потребу індивіда бути «ідеально представленою» у свідомості значущих інших людей особистістю, причому тими своїми особливостями, які він сам цінує в собі. [2]. Формування адекватної поведінки підлітка, за А.В. Петровським, залежить від його «здатності бути особистістю», що у свою чергу визначається тим середовищем, в якому відбувається розвиток дитини за допомогою спілкування, предметної та ігрової діяльності, орієнтації на значущих людей. Серед факторів, що впливають на виникнення девіантної поведінки, психологи

основний акцент роблять на значущості соціального середовища, в якому росте і розвивається дитина.

За Л.С. Виготським, поведінка визначається вихованням, а виховання, у свою чергу, тим суспільним середовищем, в якому формується особистість [3]. Проблема девіантної поведінки підлітків є і залишається однією з гострих проблем українського суспільства. Над пошуком шляхів її вирішення працює широке коло фахівців різних наукових галузей: кримінології, юриспруденції, психології, педагогіки, правознавства тощо.

Отже, можна сказати, що на формування девіантної поведінки впливають різні як соціальні так і психологічні чинники, але в першу чергу велику роль відіграє сім'я. Це середовище, в якому дитина засвоює певні моральні, нормативні установки. Сім'я – це те оточення, в якому дитина росте, розвивається, виховується, дитині показують, що можна, а що не можна; що добре, а що погано; батьки власним прикладом демонструють поведінку яка, на їх думку, правильна і вже потім дитина обирає ті правила і норми поведінки, які були нею засвоєні від батьків.

Література

1. Кон И. С. Психология ранней юности. М : Просвещение, 1989. 255 с.
2. Петровский А.В. Психология: учеб. [для высш. пед. учеб. заведений] / А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – М. : Изд. центр «Академия», 2005. – 512 с.
3. Выготский Л.С. Собр. соч.: в 6т. Т.4. Детская психология /Под Ред. Д.Б.Эльконина. - М.: Педагогика, 1984.

УДК 378. 159.98

СЕНИШИНА В.М.

Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»

ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Фахова підготовка майбутніх практичних психологів у закладах вищої освіти (ЗВО) повинна інтегрувати психолого-педагогічні і організаційно-методичні умови професійної підготовки, що зумовлено соціальними і дидактичними завданнями професійно-психологічної освіти. До фахівця, який претендує на посаду практичного психолога, висувається низка вимог як щодо професійної компетентності, так і до його особистості, що залежать не тільки від обсягу засвоєних знань і професійних умінь, але й від чіткого усвідомлення можливостей і перспектив застосування цих знань і умінь на практиці. Окрім того, майбутній практичний психолог має усвідомлювати необхідність особистісного розвитку, оскільки не можливо надавати психологічну допомогу особистості, не маючи сформовані власні цінності, ідеали, рефлексивні навички тощо.

На сучасному етапі невирішеними залишаються питання щодо закономірностей професійної підготовки практичних психологів, які надають

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>